

चौरजहारी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
चौरजहारी, झकुन (पश्चिम)
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

विषय:-आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव पेश गर्ने नगर प्रमुखबाट स्वीकृति प्राप्त मिति :- २०७७।०९।१९

१. विषयको संशिस व्यहोरा :- नेपालको संविधान, संविधान बमोजिम बनेको स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन-५२०७४, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन- २०७४ र चौरजहारी नगरपालिका योजना तर्जुमा दिग्दर्शन- २०७६ मा भएको व्यवस्था अनुरूप नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी २०७७ असार मसान्तभित्र नगर सभाबाट पारित गरी सक्नुपर्नेछ । सभाबाट बजेट तथा कार्यक्रम स्वाकृत गर्न स्थानीय तहको बजेट तथा योजना तर्जुमा सम्बन्धी सात चरणहरू पार गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था छ । कोरोना भाइरसको विश्वव्यापी महामारीको कारण यही २०७६ चैत्र ११ देखि बैशाख २५ गतेसम्म लकडाउन घोषणा गरिएको र लकडाउनको अवधी थिपिए जाने प्रवल संभावना देखिन्छ । लकडाउनको कारण वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमाका सात बटै चरणहरू हुबहु परिपालना हुन सक्ने स्थिति देखिदैन । माग र आवश्यकतामा आधारित योजना तर्जुमा गर्न योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सरोकारबाला सबै पक्षहरूको सक्रिय सहभागिता हुने अवस्थाको सिर्जना गरी सबैको अपनत्व र स्वामित्व कायम हुने गरी वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको कार्यलाई अगाडि बढाउनु उपयुक्त हुन्छ । आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को लागि संघीय सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान तर्फ रु १० करोड ७९ लाख र राजश्व बाँडफाँड तर्फ रु ७ करोड ८१ लाख ८९ हजार ४ सय ६९ प्राप्त हुने अनुमानित बजेट सीमा प्राप्त भएको छ । हालसम्म कर्णाली प्रदेश सरकारबाट आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा वित्तीय समानीकरण अनुदान र राजश्व बाँडफाँड वापत प्राप्त हुने अनुमानित बजेट सीमा प्राप्त हुन सकेको छैन ।
२. प्राप्त परामर्श र अन्य सान्दर्भिक कुरा :- नेपालको संविधान, २०७२ को धारा ५९ को उपधारा (१) अनुसार संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारभित्रको आर्थिक अधिकार सम्बन्धी विषयमा कानून बनाउने, वार्षिक बजेट बनाउने, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना तयार गर्ने र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने छन् । ऐ धाराको उपधारा (३) अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आआफ्नो तहको बजेट बनाउने छन् र प्रदेश र स्थानीय तहले बजेट पेश गर्ने समय संघीय कानून बमोजिम हुनेछ । धारा ६० को उपधारा (१) अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो आर्थिक अधिकारक्षेत्र भित्रको विषयमा कर लगाउन र ती स्रोतहरूबाट राजस्व उठाउन सक्नेछन् । तर साझा सूचीभित्रको विषयमा र कुनै पनि तहको सूचीमा नपरेका विषयमा कर लगाउने र राजस्व उठाउने व्यवस्था नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ । ऐ धाराको उपधारा (३) अनुसार प्रदेश र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने वित्तीय हस्तान्तरणको परिमाण राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको

चौरजहारी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
चौरजहारी, झल्कुम (पश्चिम)
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

सिफारिस बमोजिम हुनेछ । उपधारा (४) अनुसार नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहलाई खर्चको आवश्यकता र राजस्वको क्षमताको आधारमा वित्तीय समानीकरण अनुदान वितरण गर्नेछ । उपधारा (५) अनुसार प्रदेशले नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान र आफ्नो स्रोतबाट उठ्ने राजस्वलाई मातहतको स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्व क्षमताको आधारमा प्रदेश कानून बमोजिम वित्तीय समानीकरण अनुदान वितरण गर्ने छन् । धारा २३० को उपधारा (१) अनुसार यस संविधानको अधीनमा रही गाउँ कार्यपालिका र नगर कार्यपालिकाले प्रत्येक आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान स्थानीय कानून बमोजिम गाउँ सभा वा नगर सभामा पेश गरी पारित गराउनु पर्नेछ । उपधारा (२) अनुसार उपधारा (१) बमोजिम गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाले राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्दा घाटा बजेट निर्माण गर्नु पर्ने भएमा संघीय कानून र प्रदेश कानून बमोजिम घाटा पूर्ति गर्ने स्रोत समेतको प्रस्ताव गर्नु पर्नेछ ।

अन्तर सरकारी वित व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १६ मा सार्वजनिक खर्चको अनुमानित विवरण तयार गर्ने र विवरण तयार गर्दा चालु खर्च, पुंजीगत खर्च र वित व्यवस्थाका लागि आवश्यक पर्ने रकम समेत छुट्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । दफा १७ मा दफा १६ बमोजिमको सार्वजनिक खर्चको विवरण तयार गर्दा आगामी तीन आर्थिक वर्षमा हुने खर्चको प्रक्षेपण सहितको MTEF तयार गर्नुपर्ने, दफा १८ को उपदफा (१) मा आगामी आर्थिक वर्षको लागि आय व्ययको प्रक्षेपण गरिएको तथ्यांक सहितको विवरण प्रत्येक वर्षको पूस मसान्तभित्र मन्त्रालय समक्ष पेश गर्ने, उपदफा (२) मा नेपाल सरकारले राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित आयोगसंग परामर्श गरी चालु आर्थिक वर्षको फागुन मसान्तभित्र दफा ६ बमोजिमको राजस्व बांडफांड र दफा ८ बमोजिमको वित्तीय समानीकरण अनुदान बापत आगामी आर्थिक वर्षमा नेपाल सरकारले स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने अनुमानित स्रोतको विवरण उपलब्ध गराउनु पर्ने, उपदफा (३) मा प्रदेश सरकारले राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित आयोगसंग परामर्श गरी चालु आर्थिक वर्षको चैत्र मसान्तभित्र संविधानको धारा ६० को उपधारा (५) बमोजिम स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने वित्तीय अनुदानको अनुमानित विवरण स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने, दफा १९ मा कर वा गैर कर राजस्वको प्रस्ताव गर्दा वा भैरहेको कर वा गैर कर राजस्वको प्रस्ताव गर्दा वा भईरहेको कर वा गैर कर राजस्वमा परिवर्तन गर्नुपर्दा त्यसको आवश्यकता, औचित्य र त्यसबाट पर्ने प्रभाव समेत उल्लेख गरी प्रस्ताव तयार गर्नुपर्ने, दफा २१ को उपदफा (३) मा गाउँ कार्यपालिका र नगर कार्यपालिकाले प्रत्येक आर्थिक वर्षको असार महिनाको १० गतेभित्र आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान सम्बन्धित गाउँ वा नगर सभामा पेश गर्नुपर्ने, उपदफा (४) मा प्रदेश तथा स्थानीय तहले आफुले उठाएको राजस्व र यस ऐन बमोजिम राजस्व बांडफांडबाट प्राप्त हुने रकमबाट प्रशासनिक खर्च पूर्ने गरी राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्ने, उपदफा (५) मा राजस्व र व्ययको अनुमान दफा ३८ बमोजिमको मापदण्ड अनुरूप हुनुपर्ने,

चौरजहारी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
चौरजहारी, झुकुम (पश्चिम)
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

दफा २२ को उपदफा (४) मा स्थानीय तहले राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्दा अधिल्लो आर्थिक वर्षमा हून नसकेको वा खर्चको लागि छूट्याईएको रकम लक्ष्य अनुसार खर्च हून नसकेमा त्यसको कारण र त्यसको लागि गरिने सूधारको उपायको विवरण संलग्न गर्नुपर्ने र दफा २३ मा बजेट घाटा पुर्ति गर्ने स्रोतको स्पष्ट आधार समेत खूलाएर घाटा बजेट पेश गर्न सकिने व्यवस्था छ ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभ्रतका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालिन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । दफा ६५ मा राजस्व परामर्श समितिको व्यवस्था छ, जसले प्रत्येक वर्षको पौष १५ गतेभित्र आगामी आर्थिक वर्षको राजश्वको प्रक्षेपण गरी कार्यपालिका समक्ष पेश गरिसक्नु पर्दछ । दफा ६६ मा नगरपालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण र सोको सन्तुलित विवरणको खाका तथा बजेट सिमा निर्धारण गर्ने स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिको व्यवस्था छ । दफा ६६ को उपदफा (६) मा समितिले आफ्नो कार्य प्रत्येक वर्षको फागुन महिनाभित्र सम्पन्न गरी सक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा आगामी आर्थिक वर्ष पछिको थप दुई वर्षको समेत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । दफा ६६ को उपदफा (७) मा उपदफा (१) बमोजिम तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सिमा प्रत्येक वर्षको चैत्र १५ गतेभित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गाउँ/नगरपालिकाका विषयगत महाशाखा, शाखा तथा वडा समितिलाई उपलब्ध गराउने र उपदफा (८) मा प्राप्त बजेटको सीमाभित्र रही विषयगत महाशाखा, शाखा तथा वडा समितिले गाउँपालिका वा नगरपालिकाको योजना, आयोजना, कार्यक्रम र अनुमानित बजेट तर्जुमा गरी कार्यपालिकामा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । दफा ६७ मा दफा ६६ बमोजिम निर्धारण भएको आयको प्रक्षेपण र वितरणको खाका र बजेट सीमामा आधारित भई स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले बजेट तथा कार्यक्रम, नीति तथा कार्यक्रम, विनियोजन विधेयक र आर्थिक विधेयक तयार पार्नुपर्ने व्यवस्था छ । दफा ७१ को उपदफा (१) मा उपाध्यक्ष, उपप्रमुख वा कार्यपालिकाले तोकेको कार्यपालिकाको कुनै सदस्यले आगामी आर्थिक वर्ष को राजस्व र व्यय (बजेट) को अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गतेभित्र सभामा पेश गर्नुपर्ने र उपदफा (६) मा उपदफा (१) वा (५) बमोजिम पेश भएको बजेट असार मसान्तभित्र पारित गरी सक्नुपर्ने व्यवस्था छ ।

चौरजहारी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
चौरजहारी, रुकुमी (पश्चिम)
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

चौरजहारी नगरपालिका वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७६ को दफा २ मा वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमाका आधारहरूको बारेमा उल्लेख छ । दफा ३ मा वार्षिक योजना तथा बजेटका प्राथमिकताहरू, दफा ४ मा वार्षिक विकास योजना तर्जुमा गर्दा ध्यान दिनुपर्ने विषयहरूको बारेमा उल्लेख छ । दफा ५ मा योजना तर्जुमाका देहायका चरणहरू उल्लेख छ जसलाई तालिममा उल्लेख गरिएको छ ।

CP

टेल बड्डाउ को तरी
प्राथमिक विकास योजना

चौराजहारी क्रांतिकारिया कार्यालय

नवार व्यापारितिवाको कार्यालय चौराजहारी, सुखदेह (पहिचाम) करणीयी प्रदेश, नेपाल

वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमाका चरणहरु सामन्थी कार्यतालिका

चरण	क्रियाकलाप	समयावधी	जिम्मेवारी	कैफियत
१	बजेटको पूर्व तयारी			
१.१	आय व्ययको प्रक्षेपण राइएको तथांक सहितको विवरण संघीय सरकारमा पेश गर्ने	प्रत्येक वर्षको पौष मसान्तभित्र	राजश्व समिति/नगर कार्यपालिका	परामर्श
१.२	संघ र प्रदेशबाट बजेटको सीमा प्राप्त गर्ने	संघबाट फाल्गुन मसान्तभित्र र प्रदेशबाट चैत्र मसान्तभित्र	संघ/प्रदेश सरकार	
१.३	विषयगत क्षेत्र छुट्ट्याउने	बैशाख १० गतेभित्र		नगर कार्यपालिका
२	स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारण			
२.१	स्थानीय राजस्व परामर्श समितिले पौष १५ भित्र राजस्व प्रक्षेपण गरी सक्ने	पौष १५ भित्र		राजश्व परामर्श समिति
२.२	स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले आगामी आर्थिक वर्षको स्रोत अनुमान र बजेट सीमा निर्धारण गरिसक्ने	बैशाख १० गतेभित्र स्रोत अनुमान तथा निर्धारण गरी बैशाख १५ गते भित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत माफित विषयात समिति/बडा समितिमा पेश गर्ने		स्रोत अनुमान तथा निर्धारण बजेट समिति/प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

चौराट कार्यपालिकावाटो टकाथोल्या
चौराटजाटीयन्त्रकृतम् (पहिचम)
काण्ठाली प्रदेश, नेपाल

चरण	क्रियाकलाप	समयावधी	जिम्मेवारी	कैफियत
३	बरस्ती तहका योजना छनौट गरिसक्ने	जेष्ठ २० गतेभित्र	बडा समिति/बडा अध्यक्ष/बडा सदस्यहरू/बडा सचिव	बडा समिति/बडा अध्यक्ष/बडा सदस्यहरू/बडा सचिव
४	बडा तहमा योजनाको छानाट तथा प्राथमिकीकरण गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा पेश गर्ने	जेष्ठ मसान्तभित्र	बडा समिति/बडा अध्यक्ष/बडा सदस्यहरू/बडा सचिव	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति
५	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले आसार ५ गतेभित्र आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम, नीति तथा कार्यक्रम, विनियोजन विधेयक र आर्थिक विधेयक सहितको विवरण तयार गरी नगर कार्यपालिका समझ पेश गर्ने	आसार ५ गतेभित्र	नगर कार्यपालिका	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति
६	नगर कार्यपालिकाबाट बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गरिसक्ने	आसार ५ गतेभित्र	नगर कार्यपालिका	नगर कार्यपालिका
७	नगर सभाबाट बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृति			
७.१	नगर सभामा बजेट तथा कार्यक्रम असार १० प्रस्तुति		नगर प्रमुख/नगर उपप्रमुख	नगर प्रमुख

नांदा र वार्यपालिकाको उत्तरायणीलय
चौराजहारी, उत्तरायणी (पाहिचान)
कर्णाटकी पटेहा, नेपाल

चरण	क्रियाकलाप	समयावधि	जिम्मेवारी	कैफियत
७.२	बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृति पुनः बढिमा ५ दिनको समय द्वारा नार्थायिकामा छलफल गरी केही संशोधन गर्नुपर्ने भएमा कार्यपालिका सुझाव सहित पेश गर्न पठाउने र नार्थायिकामा सुझाव सहित पेश गर्न पठाउने । सभामा छलफल गरी सभामा प्रस्ताव पठाउने । सभाले असार मसान्तामित्र बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गरिसक्ने ।	असार २५ गते भित्र सभामा पेश भएको बजेट तथा कार्यक्रममा छलफल गरी केही संशोधन गर्नुपर्ने भएमा पुनः बढिमा ५ दिनको समय द्वारा नार्थायिकामा सुझाव सहित पेश गर्न पठाउने र नार्थायिकामा सुझाव सहित पेश गर्न पठाउने । सभामा छलफल गरी सभामा प्रस्ताव पठाउने । सभाले असार मसान्तामित्र बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गरिसक्ने ।	नगर सभा/नगर	नगर कार्यपालिका
नगर प्रमुखले अधिकारी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी दिने	सभाबाट बजेट पारित भएको ७ दिनभित्र	नगर प्रमुख	नगर प्रमुख
	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले बजेट कार्यान्वयनको लागि विषयात शाखा प्रमुख तथा बडा सचिवलाई जिम्मेवारी समिने	आहितयारी पाएको १५ दिनभित्र	प्रमुख अधिकृत	प्रमुख प्रशासकीय

१००

प्राप्ति प्राप्ति प्राप्ति

चौरजहारी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय चौरजहारी, झुकुम (पश्चिम) कर्णाली प्रदेश, नेपाल

दफा ६ मा योजना कार्यान्वयनको बारेमा उल्लेख छ । जसमा, नगर प्रमुखले सभाबाट बजेट पारित भएको मितिले ७ दिनभित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई अखितयारी दिने र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले अखितयारी प्राप्त भएको १५ दिनभित्र शाखा/इकाइ प्रमुख र वडा सचिवलाई लिखित रूपमा योजना कार्यान्वयनको जिम्मा दिने । योजना कार्यान्वयनको जिम्मा प्राप्त भएको मितिले ७ दिनभित्र सम्बन्धित शाखा/प्रमुख/वडा सचिवले कार्यक्रम कार्यान्वयनको कार्यतालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्ने र कार्यान्वयन तालिका स्वीकृत पश्चात् बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा लैजाने ।

३. प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नाका कारण र सम्बन्धित शाखाको राय :- स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमाका सात चरणहरु पूरा गरी आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम निर्माण गरी यही २०७७ असार मसान्तभित्र नगर सभाबाट पारित गरी सक्नुपर्नेछ । नेपालको संविधान र सोही अन्तर्गत बनेका कानूनहरुको अधिनमा रहि संविधान तथा प्रचलित कानूनले तय गरेका बजेट तथा योजना तर्जुमा आधार र प्राथमिकताहरु समेतलाई आत्मसात् गरी यथाशीघ्र बस्तीस्तरिय योजना छनौट गरी वडा समिति मार्फत प्राथमिकताक्रम समेत निर्धारण गरी यही २०७७ जेष्ठ मसान्तभित्र नगरपालिकामा पेश गरी सक्नुपर्ने भएकोने कोरोना भाइरसको सङ्क्रमणबाट बच्न तथा बचाउन निश्चित सामाजिक दूरी कायम गर्दै टोल तथा बस्तीस्तरिय योजनाहरु वडा समिति मार्फत छनौट गरी छोटो तर आम सरोकारवालाको अपनत्व कायम गर्ने सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्बन गर्नुपर्ने देखिएको छ ।
४. निर्णय हुनुपर्ने व्यहोरा :- नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन र चौरजहारी नगरपालिका योजना तर्जुमा दीर्घदर्शन बमोजिम आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको प्रक्रिया खण्ड २ मा उल्लेखित कार्यतालिका अनुसार अगाडी बढाउने सम्बन्धी प्रस्ताव स्वीकृत गर्न चौरजहारी नगर कार्यपालिका समक्ष प्रस्ताव पेश गर्न नगर प्रमुखज्यूबाट स्वीकृति प्राप्त भएकोले चौरजहारी नगरपालिका (कार्य सम्पादन) नियमावली, २०७४ को नियम ७ को अनुसूची १ को विषय सङ्ख्या ४ बमोजिम यो प्रस्ताव पेश गरिएको छ ।